

Oikaisuvaatimus

Tämä oikaisuvaatimus kohdistuu Lapin pelastusjohtajan viran täyttöön (Lapin liitto, Pelastusjohtajan viran täyttäminen, 381/01.01.01/2019).

Oikaisuvaatimuksellani vaadin kumoamaan päätöksen pelastusjohtajan viran täyttämisestä ja virkaan varalle valitun täyttämisestä laillisuus- ja tarkoituksenmukaisuusperusteella sekä vaadin pelastusjohtajan haku- ja valintamenettelyä uusittavaksi siten, että valintaan osallistuu ulkopuolinen, Lapin liitosta riippumaton sekä poliittisesti sitoutumaton asiantuntijaryhmä, johon on varattu riittävä pelastustoimen asiaosaaminen.

Perustelen oikaisuvaatimustani perustuslain 125 § *Virkojen kelpoisuusvaatimukset ja nimitysperusteet*, jonka mukaan Yleiset nimitysperusteet julkisiin virkoihin ovat **taito**, **kyky** ja koeteltu kansalaiskunto. Lain tarkoittama **taito** tarkoittaa koulutuksen ja työkokemuksen avulla hankittuja tietoja ja taitoja tehtävän hoitamiseen. **Kyky** viittaa henkilön tuloksellisen työskentelyn edellyttämiin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin, kuten luontaiseen lahjakkuuteen, järjestelykykyyn, aloitteellisuuteen ja muihin vastaaviin tehtävien hoitamisen kannalta tarpeellisiin kykyihin.

Virantäytössä on aina otettava huomioon viran tehtäväpiiri sekä virkaan kuuluvat konkreettiset tehtävät sekä vastuut. Pelastusjohtajan virantäytössä tulisi noudattaa erityistä huolellisuutta ja harkintaa, sillä pelastustoimi on kriittinen turvallisuusviranomaisen ja pelastusjohtajan tehtäviin kuuluu mahdollisuus käyttää merkittävää julkista valtaa. Pelastusjohtajan päätöksillä tai toimenpiteillä voi olla erittäin suuri vaikutus sekä yksittäisen yksilön asemaan että yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin.

Oikaisuvaatimus on välttämätöntä jättää, koska valintaprosessissa ei ole kyetty arvioimaan hakijoiden tosiasiallisia taitoja, kykyjä ja valmiuksia pelastusjohtajan viran menestykselliseen hoitamiseen. Lapin liiton asettamalla haastattelutyöryhmällä ei ollut riittävää perehtyneisyyttä tehtäväalaaan eikä hallinnonalan toimintaan. Haastattelijoiden tai virkavalinnan valmistelijoiden joukossa ei ollut yhtään pelastus- tai turvallisuusalan asiantuntijaa.

Huolellisesti ja tasapuolisesti tehty hakijoiden ansiovertailu on keskeinen osa virkavalintapäätöksen perustelua. Päätöksentekoon osallistuneille pelastuslautakunnalle ja Lapin liiton hallituksen jäsenille ei annettu hyvän hallinnollisen tavan edellyttämää tosiasiallista mahdollisuutta hakijoiden ansioituneisuuden, taitojen ja kykyjen arviointiin ennen äänestyksiä. Pelastuslautakunnan jäsenille ei annettu myöskään tosiasiallista mahdollisuutta objektiiviseen hakijoiden keskinäiseen vertailuun, koska heillä ei ole ollut käytettävissään haastateltavien cv:tä eikä työhakemuksissa esitettyjä keskeisiä tietoja. Lapin liiton hallintojohtaja oli pelastuslautakunnalle, selityksensä tietojen salaamiselle kertonut, ettei voisi jakaa em. asiakirjoja tietoturvalakiin vedoten. Hallintojohtajan selitys ei ole oikeudellista tarkastelua kestävä, vaan epätosi väite, jolla heikennettiin mahdollisuuksia hakijoiden keskinäiseen vertailuun.

Perustelumuiiota ei ole laadittu eikä hakijoiden arviointia ole suoritettu kirjallisesti. Haastattelukysymykset olivat hyvin yleisellä tasolla ja kysymyksiä oli vain 10 (11) kappaletta, jolloin kysymyksiin vastaamalla ei ollut mahdollista muodostaa kokonais kuvaa haastateltavien edellytyksistä viranhoitoon viran edellyttämän taidon ja kyvyn näkökulmasta. Lapin liiton välinpitämättömästä suhtautumisesta virkavalintaan kertoo myös kaikkien seitsemän haastatteluun kutsutun haastattelemisen yhden päivän aikana. Esimerkiksi allekirjoittaneen haastattelu kesti noin 36 minuuttia.

Maakuntajohtaja Riipi on sähköpostitse perustellut virkaan valitun henkilön valintaa tämän suoralla pelastusalan kokemuksella sekä toimialan tuntemuksella vahvuudella, vaikka virkaan valitulla henkilöllä ei ole lainkaan päätoimista työkokemusta pelastuslaitoksen palvelutuotannon johtamisesta eikä pelastustoimen tai muun turvallisuuskriittisen organisaation johtamisesta. Virkaan valitun henkilön VPK-harrastus voi olla pelastusjohtajan tehtävään valitessa ainoastaan kuriositeetti, ei yhtään enempää. Tämä

erityisesti koska virkaan hakijoiden joukossa oli useita kokeneita ja arvostettuja pelastus- ja turvallisuusalan asiantuntijoita, joilla oli noin 20 vuoden mittainen menestyksellinen ja yhteiskunnassa erittäin laajalti arvostusta nauttiva viranomaisura pelastus- ja turvallisuusosalalla. Heistä kenenkään valintaa pelastusjohtajan virkaan tehtävän luonne ja vaatimustaso huomioon ottaen ei olisi voinut kyseenalaistaa.

Maakuntajohtaja Riipin mukaan virkaan valitulla oli lisäksi haastattelujen perusteella selkeimmät käsitykset innovatiivisesta ja taloudellisesti tuloksellisesta toimintatavasta Lapin pelastustoimessa. Haastattelujen perusteella käsitystä innovatiivisesta ja taloudellisesti tuloksellisesta toimintatavasta Lapin pelastustoimessa ei voinut kysymyspatteriston niukkuus ja pintapuolisuus huomioon ottaen osoittaa. Hakijoiden joukossa oli esimerkiksi pelastuslaitosten työn tehokkuuteen, vaikuttavuuteen ja kustannushyötyyn tähtäävän laatujärjestelmän kehittänyt henkilö, joka on opettanut järjestelmän systemaattista käyttöönottamista myös Lapin pelastuslaitoksen päällystölle. Vaikuttaa siltä, että tiettyjen hakijoiden ilmeisiä kansallisen tason meriittejä ja vahvuuksia ei tarkoituksellisesti haluttu ottaa haastattelussa tai ilmeisen tarkoituksellisesti pinnalliseksi jätetyssä koontiaineistossa esille.

Virkaan valitessa tärkeintä on hakijoiden ansiovertailu ja kelpoisuusvaatimukset parhaiten täyttävän eli ansioituneimman hakijan valitseminen virkaan. Viranhakijoiden kärkijoukosta puuttuvan henkilön valitseminen sekä virkaan että varalle merkitsee, että Lapin liitto on vakavasti epäonnistunut kokonaisarvioinnissa ja virkaan hakeneiden arvioinnissa. Puutteellinen ja virheellinen valmistelu sekä kokousmenettelyn virheet vaaransivat useiden ansioituneiden hakijoiden perusoikeuksia, oikeusturvaa eikä menettely vastannut hyvän hallinnon vaatimuksiin.

Osallistuin viranhakijana valintaprosessiin ja siten oikeutettu oikaisuvaatimuksen esittämiseen.

Hallintolain 28 § mukaista esteellisyyttä virkavalinnassa selvitän erikseen tälle oikaisuvaatimukselle rinnakkaisessa menettelyssä.

Mäntsälässä 12.2.2020

Vesa-Pekka Tervo

Vuotavantie 13, 04600 Mäntsälä
puh. 040 7197150
vesa-pekka.tervo@kuntaliitto.fi